

A Bölcsészettudományi Kutatóközpont nyilatkozata a Mandiner honlapján az MTA Lendület programját illetően megjelent cikkről

A Magyar Tudományos Akadémia Lendület pályázatán elnyert pályázati támogatásnak köszönhetően 2023-ban két új Lendület kutatócsoport kezdheti meg a működését a Bölcsészettudományi Kutatóközpontban. A nyilvános pályázaton elnyert támogatásokra büszkék vagyunk, az általuk megteremthető kutatási lehetőségekért pedig köszönetünket fejezzük ki az alapkutatások finanszírozását és a kiválóság támogatását feladatának tekintő és azért felelősséget érző MTA-nak. Az Irodalomtudományi Intézetben, *Humanista kánonok és identitások a Magyar Királyságban 1450–1630* címmel induló pályázat mintegy 200 millió forintos támogatási összeggel, öt éven át, egy egész kutatócsoport számára teszi lehetővé a működést (köztük több fiatal kutató számára a pályakezdést), beleértve a bérezést, a szakirodalom beszerzését és egyéb dologi költségeket, konferenciaszervezést és könyvkiadást, a kutatási feltételek megteremtését és fenntartását.

Mély és megingathatatlan meggyőződésünk, hogy a pályázati elbírálásnak az MTA által véghezvitt, szigorúan szabályozott folyamata minden külső befolyástól, így politikai megfontolásoktól is mentesen, egyedül a tudományos kiválóság, érdem, teljesítmény és várható jelentőség szempontjai alapján ment végbe.

Különös súlya van a pályázati úton való esélyteremtésnek a bölcsészettudományok esetében. A nemzeti bölcsészettudományok a nemzeti kulturális örökség megőrzése és a társadalom javára való életben tartása céljából vállalnak felbecsülhetetlen jelentőségű, a nemzeti identitás megőrzése és kifejezésre juttatása szempontjából sorsdöntő fontosságú feladatot. Munkájuk ugyanakkor a kizárólag az angol nyelvű folyóiratcikkekre korlátozódó nemzetközi tudománymetriai adatbázisokban – jellegénél, tárgyánál, nyelvénél, önálló kötetként való megjelenésénél fogva – nemritkán csaknem egészében láthatatlanul marad. A nemzetközi láthatóság és hivatkozottság nem az egyedüli értékmérő az ilyen munkák esetében, tétjüket azonban ez nemhogy eljelentéktelenítené, inkább fokozza. A 16. századi Oláh Miklós egri püspök, majd esztergomi érsek, a Magyar Királyság kancellárja levelezésének összegyűjtése és kritikai kiadásban való közrebocsátása a magyar humanista kultúra történetének feltárásával járul hozzá annak a korszaknak a megismeréséhez, amikor a magyarországi értelmiség magától értetődő természetességgel és egyidejűséggel kapcsolódott be a világ tudós értelmiségének kapcsolatrendszerébe, miközben nemzetközileg is versenyképes tudását és tapasztalatait a hazai sorskérdések megoldására fordította. Csakis a nemzeti múlt szövegeimlékeinek (így a Magyar Királyság 1844 előtti hivatalos államnyelvén, a latin nyelven íródott szövegeknek) kivételes felkészültséget kívánó összegyűjtése, közzététele, kommentálása és magyarázata ad lehetőséget térségünk történeti és kultúrtörténeti folyamatainak átfogó megértésére. Az e kutatásokat biztosító tudományfinanszírozás nélkül a közép-európai nemzeti identitások története nem feltárható. A szomszédos államok erős kultúrpolitikája és célzott finanszírozási rendszere máris létrehozott számukra egy olyan regionális előnyt, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a Magyar Királyság történetét egyoldalúan és alkalmanként történetietlenül tárgyalhassák. Ennek kompenzálása nemzeti tudomány- és kultúrpolitikai kötelességünk. Induló Lendület kutatócsoportunk ennek valós esélyével kezdi meg működését.